

ДѢЙСТВІЯ СЪ ЦѢЛЫ ЧИСЛА.

17. Единъ ученикъ купилъ книгъ за 15 гр. и у него остались еще 24 гр.; колко пары е ималъ до прѣди да купи книгъ-тѣ? За да ся отговори на това пытаніе, *трьбѣва ошѣ двѣ дадени числа*: едно, кое-то показва, колко пары е издалъ, и друго, кое-то показва колко пары му сѣ остались, *да ся състави ново число*, кое-то да показва, колко сѣ были всичкы-ты му пары. Сѣще така ако ся попыта: отъ 26 листовѣ хартиѣ направены двѣ книжки; на однѣ-тѣ отишли 14 листовѣ; колко листовѣ сѣ отишли на другѣ-тѣ? И въ тоя случай *ошѣ двѣ дадени числа*: едно, кое-то показва, колко была всичка-та хартія, и друго, кое-то показва, колко листовѣ хартія е употреблена за однѣ-тѣ книжки, *трьбѣва да намѣримъ ново*, кое-то да показва, колко листовѣ сѣ остались за другѣ-тѣ книжки.

Въобще при рѣшеніе различни практическы пытанія всякога доходи та отъ два или дори отъ нѣколко дадени числа да съставлямы новы. Това ся постига чрѣзъ *слаганіе* или *разлаганіе* числа-та, т. е. съ производаніе различни *дѣйствія* надъ дадены-ты числа. Четыре отъ тыя дѣйствія ся наричять *главны* или *основны*, зачто-то тыи служатъ за основаніе на всичкы другы дѣйствія. Тыя четыре основны дѣйствія сѣ *сѣбираніе*, *изважданіе*, *умноженіе* и *дѣленіе*. Отъ тѣхъ сѣбираніе и умноженіе служатъ за *слаганіе*, а изважданіе и дѣленіе — за *разлаганіе* на числа-та. А зачто-то дѣйствія-та надъ цѣлы числа ся производать по-просто, отъ както надъ дроби, и зачто-то за производаніе дѣйствія съ дроби трѣбѣва прѣвѣ да знаемъ да производамы дѣйствія съ цѣлы числа, заради това и ные щемъ захванемъ прѣвѣ отъ послѣдны-ты.